

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-2

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53
Volume 53

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Alice Del Maschio
Software Software	Adobe InDesign CS5
Fotografie na obálce Cover Photography	Mikulčice-Valy. Věderko nalezené v jednom z říčních ramen (viz obr. 5. na str. 28)
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2012

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

HRONOVICE (OKR. TŘEBÍČ)

Horní rybník, parcela č. 18. Mladší doba hradištní, vrcholný středověk, novověk. Rybník, nálezy v druhotné poloze. Záchraný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK 639310.11:1165663.01, 639412.37: 1165574.38, 639400.44:1165524.96, 639276.02:1165610.18.

Ve dnech 12.–15. 4. 2011 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum v prostoru vypuštěného Horního rybníka (parcela č. 18) v souvislosti s jeho opravou a odbahněním. Uvedený rybník, který je zakreslen již na mapě I. vojenského mapování z 2. poloviny 18. století, se nachází na severozápadním okraji intravilánu Hrotovic, v části vymezené ulicemi Jihlavská, Hladov a Milačka. Jeho přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000, list 24-33-11 určena krajními body o souřadnicích 410:222, 410:215, 415:213, 422:206 a 425:214 mm od Z:J s. č.

Výskyt archeologických nálezů na ploše vypuštěného Horního rybníka byl náhodně zjištěn pracovníky archeologické společnosti Pueblo, o. p. s., ve chvíli, kdy již byl z většiny jeho dna za pomoci stavební mechanizace odstraněn bahnitý sediment a v jeho hrázi bylo částečně vybudováno nové trubní výpustní zařízení a nový bezpečnostní přeliv. Zaměstnanci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., kterému byla akce nakonec po dohodě přidělena Archeologickou regionální komisí pro kraj Vysočina, provedli v přítomnosti investora dne 12. 4. 2011 důkladnou prohlídku dotčeného prostoru z hlediska archeologického zájmu a povrchový sběr materiálu. Ukázalo se, že archeologické nálezy jsou roztroušeny ve zbytcích bahnitého sedimentu především podél celého pravého (jihozápadního) břehu rybníka, zatímco na protější straně nádrže se vyskytují jen ojediněle. Intaktní archeologické situace pak byly zaznamenány jen uprostřed úzkého, dosud neodtěženého pruhu terénu podél pravého (jihozápadního) břehu rybníka. Uvedené místo bylo ve dnech 13.–15. 4. 2011 prozkoumáno pomocí ručně kopaných sond.

Odkryty byly pozůstatky novověkého až recentního souvrství, které se zde postupně vytvořilo zčásti přirozenou sedimentací erodovaného materiálu, zčásti navážením nejspíše při dřívějších úpravách okraje nádrže. Do stejného časového období patří s velkou pravděpodobností také všechny odkryté zahloubené objekty, vztahující se asi opět k stávajícímu rybníku (trativod, zpevnění/ohrazení břehu?). Uvedené novověké až recentní kontexty však obsahovaly jako intruzi zlomky keramických nádob z vrcholného až pozdního středověku, a dokonce i z mladší doby hradištní. Původ těchto příměsí se bohužel nepodařilo objasnit. Na prvním místě přichází do úvahy náhodné přemístění nálezů v souvislosti s přesunem zeminy patrně odněkud z prostoru obce (zámku?), v případě nejstarší komponenty ovšem může jít také o splachy z lokality zmiňované v Pamětní knize obce se zápisy z let 1808–1952 (založené ovšem až roku 1890). Podle bližší nedatované zprávy totiž objevil J. Odehnal „na panském

poli nad Horním rybníkem tlusté střezy z nádob z tuhové hlíny na kruhu zrobených, ozdobené vlnitými čarami“ (Bašta 2006, 14). Uvažovaný povrchový průzkum pole nad Horním rybníkem, který mohl posledně uvedenou domněnku ověřit, však nebyl nakonec vůbec realizován, neboť právě do tohoto prostoru byl odvážen vytěžený sediment z nádrže.

Michal Přichystal

Literatura

Bašta, J. 2006: Muzeum v Hrotovicích. Rkp. diplomové magisterské práce. Uloženo: Knihovna Oddělení muzeologie Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

Resumé

Hrotovice (Bez. Třebíč). Bei der Rettungsgrabung im Teich Horní wurden neuzeitliche Schichten und Gruben entdeckt, in deren Ausfüllung auch früh- und hochmittelalterliche Scherben gefunden wurden.

HULÍN (K. Ú. CHRÁŠŤANY, OKR. KROMĚŘÍŽ)

Intravilán obce. Středověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během sledování prací při stavbě „Vodovod Chrášťany“ byly zachyceny archeologické situace na dvou místech ve startovacích výkopech pro protlak ve středu místní části Chrášťany. V prvním výkopu byly zdokumentovány propálené vrstvy datované podle keramiky do středověkého období (14.–15. století). V druhé sondě byl prozkoumán zahloubený objekt datovaný do 15. století, narušený z jedné strany vrstvou novověkých navážek.

Ivan Čížmář

Resumé

Hulín (Kat. Chrášťany, Bez. Kroměříž), Innenbereich. Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

JAVORNÍK (K. Ú. JAVORNÍK-MĚSTO, OKR. JESENÍK)

Ulice Pod Zámkem. Středověk, novověk. Záchraný výzkum.

V souvislosti s realizací stavby „REKO NTL MS Javorník, ul. Pod Zámkem“ proběhl v červnu 2011 na předemětné stavbě záchraný archeologický výzkum. Akce byla provedena formou dohledu nad stavebními pracemi při rekonstrukci plynovodu v ulici Pod Zámkem. Jedná se o prostor poblíž centrální části této někdejší kolonizační lánové vsi, později městečka. Zde bylo teprve v 18. století vytyčeno obdélné náměstí, a právě v jeho jihozápadním rohu, západně od stavby na parcele 4/2, se podařilo výzkumem zachytit pozůstatky suterénu novověké stavby, navazující na výše uvedenou stavbu bez čísla popisného.